

UZASADNIENIE

punktu 2 wyroku Sądu Okręgowego z dnia 18 sierpnia 2021 roku

Sąd Odwoławczy postanowił w oparciu o art. 102 k.p.c. nie obciążać powódki obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz pozwanego Miasta Ł..

Zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić koszty procesu na żądanie strony wygrywającej, jednak w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami (art. 102 k.p.c.). W niniejszej sprawie przegrywającą jest powódka, jednak art. 102 k.p.c. daje możliwość odstąpienia od nałożenia na stronę obowiązku zwrotu kosztów procesu, przy czym ustawodawca pozostawił Sądowi swobodną ocenę w ustaleniu, czy w konkretnej sprawie zachodzą „wypadki szczególnie uzasadnione”. Należy zwrócić uwagę, iż przepis ten nie podlega wykładni rozszerzającej i wyklucza wszelkie uogólnienia, może być natomiast stosowany w zależności od okoliczności konkretnego przypadku (postanowienie SN z dnia 16 lutego 1981 r., IV PZ 11/81, LEX nr 8307). By zastosować art. 102 k.p.c. sąd winien oceniać całokształt faktów uzasadniających odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu i przekonujących o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby rażąco niesłuszne i niesprawiedliwe, zaś do kręgu takich okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem postępowania, jak i leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące sytuacji życiowej strony. Okoliczności te należy oceniać przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienie SN z dnia 14 stycznia 1974, II CZ 223/73 LEX nr 7379).

W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie zaszły szczególne okoliczności w rozumieniu art. 102 k.p.c. z uwagi na sytuację osobistą i finansową apelantki, która jest wdową, mieszka sama, utrzymuje się z niskiej emerytury, objęta jest zajęciem komorniczym. Ponadto po śmierci męża powódka leczy się psychiatrycznie, posiada inne zadłużenia, które powstały z powodu braku środków finansowych, a których powódka nie jest w stanie spłacać. Powódka przez wiele lat opiekowała się chorym mężem, przez co nie pracowała, była bezrobotna. Powyższe okoliczności zostały wskazane przez samą apelantkę, znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym, oraz nie były kwestionowane przez stronę pozwaną w odpowiedzi na apelację. Również Sąd Odwoławczy nie znalazł podstaw by odmówić wiarygodności twierdzeniom powódki. Mając powyższe na uwadze Sąd II instancji, uwzględniając trudną sytuację finansową powódki, uznał, że rażąco niewspółmierne do rzeczywistych kosztów poniesionych przez stronę pozwaną byłoby obciążenie jej obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, które, zgodnie z § 2 pkt 5 w związku § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265), wyniosłyby w sprawie niniejszej 1.800,00 zł – i w związku z tym zdecydował, że w sprawie zaistniały przewidziane w art. 102 k.p.c. podstawy do nieobciążania powoda kosztami przegranego przez niego postępowania sądowego.